

BELLPUIIG

ARTÀ

31 GENER 1986

Nº 23

-V EPOCA - ANY XXVII-

REVISTA QUINZENAL

S'acaben es darrers dies
i sa Corema se'n ve...

Estam de ple al carnaval
i enguany el celebrarem una
setmana manco, ja que el pro-
per dijous és el "dijous llar-
der".

Els vespres, la gent amant
de la bulla i la festa, surt al
carrer disfressada i cantant
les cançons típiques dels dar-
rers dies. També es celebren
les acostumades simbombades,
on s'hi reuneixen els amics
i coneguts, i al llarg de la vet-
lada hi desfilen les comparses
que es pasetjen pel poble.

Aquest any, igual que el pas-
sat, es faran quatre rues.

Tenim un bon record de les
rues de l'any passat. Particu-
larment la del diumenge, ja
que fou el primer any que es
feia i per tant va esser a títol
experimental. Però va esser
molt concorreguda i vistosa,
en contra de molta gent que
no s'ho esperava.

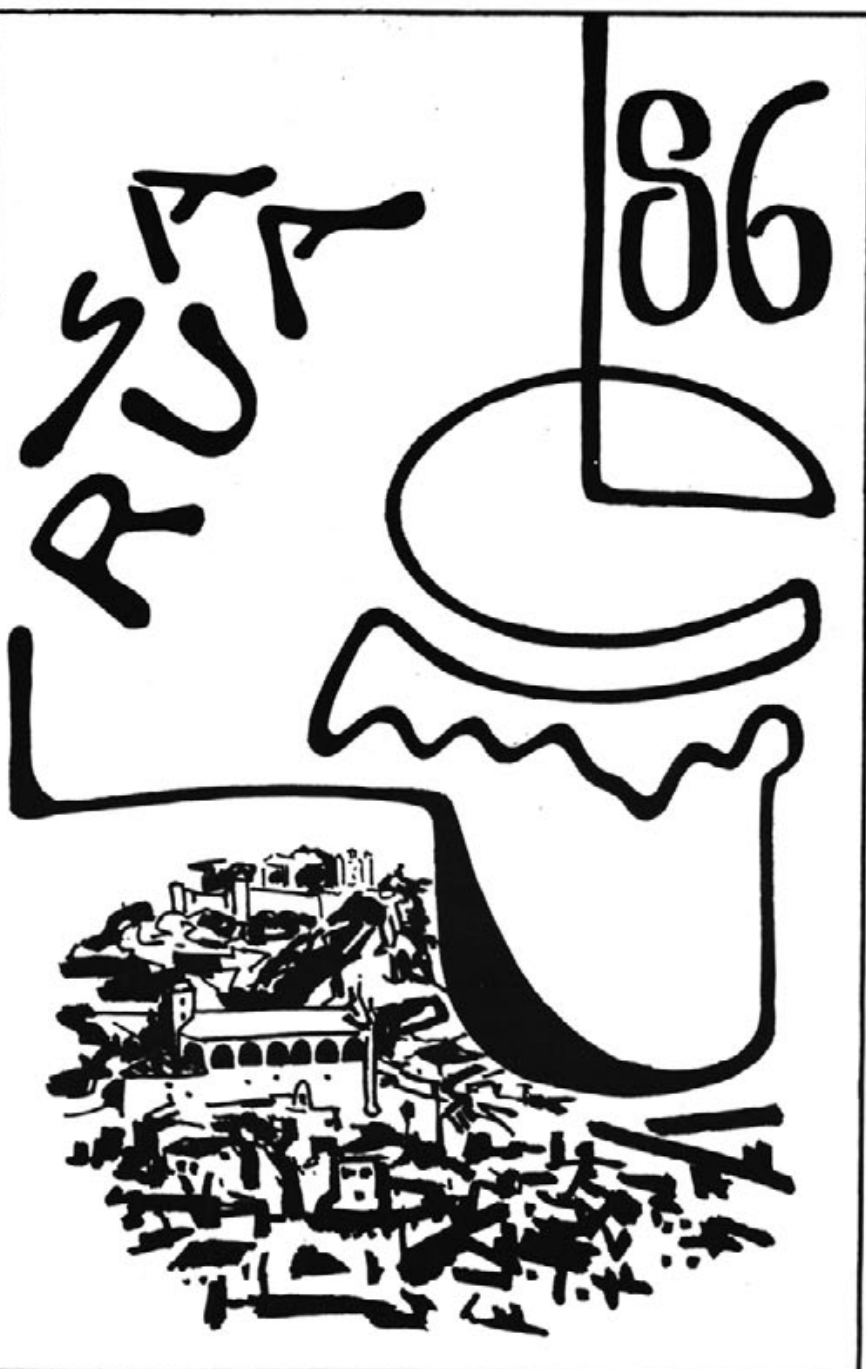
Enguany es repetirà sort,
esperant que al manco hi hagi
tanta participació com antany.
A veure si ens animam i surt
tant llúida com desitjam. Per
tant des de aquesta plana,
convidam a petits i grans per-
què s'integrin a aquesta rua
del diumenge i també a les
del dijous llarder i darrer dia.

I acabam amb la tonada
popular:

Antany es dijous llarder
tiraren molta farina...

Molts d'anys.

Guibis

sumari:

- * FESTES DE SANT ANTONI
- * PLANA D'EDUCACIÓ
- * DE LA COLONIA
- * RACO D'ART I DEL POETA
- * NOTICIARI, XERRIM-XERRAM - ESPORTS
- * ALTRES COL·LABORACIONS

REVISTA QUINZENAL
Nº 23 V EPOCA 31 GEN.1986.

DIRECTOR: Rafel Umbert
CONSELL DE REDACCIO:

C. Obrador G. Bisquerra
J. Pastor J. Mayol
S. Massanet
Fito i Taller Comunicacions.

COLLABORADORS:

A. Genovart A. Gili
G. Bisquerra C. Obrador
J.F. Servera J. Ginart
Pere Ginard J. Cantó
Mª P. Lucas G. Tomàs

ADMINISTRACIO:

G. Bisquerra A. Esteva
J. Bernat T. Esteva

REDACCIO
I ADMINISTRACIO:

C. Rafel Blanes, 10. ARTA.

Dipòsit legal: P.M. 57-1969.

IMPRIMEIX..:

Gràfiques Llevant

Carrer Ciutat, 55. ARTA.

BREUS NOTES SOBRE EL CONCERT DE L'ORFEO ARTANENC

El concert que el dia 26 oferí l'orfeó artanenc, me va donar una sensació de maduresa, tècnica i veterania que no havia sentit en els altres, tant com en aquest.

A tot això, va contribuir la bona sonoritat de l'església del convent, que amb un eco discret, va donar a les veus la ressonància suficient.

El repertori va fugir de peces grandiloqüents. El que se va cantar, se va cantar bé i amb uns matisos molt ben lograts, destacant "Singore de le Cime" i "Els ocells amb alegria". Un coro, per demostrar que val, no importa que canti peces de molta sonoritat, encara que alguna sí que trob que s'hi hagués pogut incloure en el concert.

Cantar amb unitat i afinació és l'important i, el que és essencial, expressivitat. No se pot queixar el director. El coro va respondre totalment a les seves indicacions en quant a expressivitat. Els forts i fluïxos varen constituir l'ànima del concert. Pareix mentida que aficionats i en tant poc temps puguin donar concerts com el de dia 26.

Jaume Ginart Palou

DARRERS DIES —

I

QUARESMA

Quan Llucifer fou condemnat al foc i les tenebres, demanà al Bon Jesús uns quants dies per fer bulla i donar-se a conèixer al poble. Perquè el que diguè el dimoni:

-Mestre: si em tirau de cap dins l'infern, la gent no em coneixerà i no podré fer por a ningú.

Jesús hi consentí amb uns pactes: que fes de les seves a-nant de bromes arreu d'Artà. Per distingir-los dels artanencs, li cordà el cap de vell i banyes i una cua en el pla d'anques. Cridà les dues serpotes de la cova d'en Morelló i les hi enramà per les cames.

-Au, estornell pigard. Aprofita aquesta tongada, ja que se-ran els darrers dies que mostraràs la llana.

Satanàs va prometre que amb una setmana n'hi hauria prou. Però no complí la promesa i allargà el cós per fer més balandrinades. I Sant Pere roncant el cuc de l'orella al Bon Mestre.

-Aquest cerrut la mos fa, Bon Jesuset. La mos fa.

-No t'apuris, Pere. De cada dia que mancarà al tracte, el banyam i la cuota li creixeran dos pams. Jo, ara, a l'indret del clot d'en Terrol (1), hi baixaré la lluna i quan en Banyeta Verda hi pegui amb el caparrot, llavors l'esfondré com un rò-col dins ca'n Mai tornar.

Tant com passava temps, en Cucarell les feia més grosses. Conten que, fins i tot, posà barram al cul de les gallines i bec als porcs. Un vespre que en Cuarrut s'espità tot content i xarpat cap a l'avenc del Serral Peixet, en arribar a Na Doneta, vegé la llunota impedir-li el pas. Tret del solc, pegà fua i banyada ve i banyada va, la deixà tan foradada, que la pobra, d'ençà, roman plena de forats. Aquí el Bon Jesús digué:

-Ou! Jo som Jo i ningú més.

La lluna va caure com un plom esmicolant i fent-ne pols d'en Cap Cornat.

Desaparegut tan horripilant personatge, el poble féu una festada per celebrar-ho, disfressant-se de boiets i altres her-bes grotesques.

El sorprès Bon Pastor, davant aquesta feta, rebentà en cò-lera i amb bram apocalíptic féu aquestes dictes:

-Aquesta rua és la demostrança de ser tan truioses com a-quell que us feia tanta feredat. Au idò: d'ací endavant ten-dreu set setmanes de penitència i d'estar barres al vent. Dit d'altra manera, quaranta dies de quaresma. Vos sobrarà temps per roegar els ciurons mal cuinats.

Perquè germans, de sempre s'ha vist que els gusts i els dis-gusts es mosseguen el ruler.

(1) Si vos hi fitxau, el clot d'en Terrol només pot esser fet per un objecte rodó i molt feixuc. Pujant a mà dreta, encara resten esboldrecs de les revinglades d'en Cua Llarga.

Pere Ginard

NOTICIARI

TROBADA DE DIMONIS

El diumenge dia 12 de gener Artà es sumà a la dimoniada que es celebrà al veí poble de Sant Llorenç des Cardassar.

Assistiren a la festa l'Obreria de Sant Antoni amb els dimonis i Sant Antoni acompanyats per la nostra banda de música.

Sense voler pecar d'immodests, direm que la participació artanenca, fou la més aplaudida entre els 40 o més pobles participants. És que a més de tenir els dimonis aquesta peculiar feretat, tenen un encant per ballar i fer trui envers de Sant Antoni, que també és l'únic que va muntat damunt un ase.

També hi assistiren els dimonis d'En Pere Pujol, essent l'admiració de tothom.

CURSET D'INICIACIÓ AL TEATRE

El 31 de gener començà als locals del Col·legi Sant Bonaventura, organitzat per l'Associació juvenil "JOV'ARTÀ", un curset d'iniciació al teatre per allots de 2ª etapa d'EGB., F.P. i BUP d'Artà.

Dit curset tindrà una durada de 6 setmanes i es donarà els divendres de les 18,30 a les 20 hores p'En Miquel Mestre i Genovart.

Desitjam tengui molt d'èxit, ja que a Artà hi fa falta un poc de teatre.

ORFEO ARTANENC

Com ja havíem anunciat, l'Orfeo artanenc va donar un concert el passat dia 12 amb motiu de les festes de Sant Honorat a Algaida. Repetí el mateix el dia 17 per les festes de Sant Antoni a l'església parroquial de la nostra vila. L'èxit va ésser total, notant, el públic assistent, el millorament del cor.

El dia 26 es repetirà el concert de Sant Antoni a l'Església del convent dels Franciscans.

ITINERARI I HORARI DE LES QUATRE RUES.

De l'Ajuntament a : Sancho Jordana, Pou Nou, R. Blanes, Major, Amadeo, Ciutat, A. Blanes, Figueras, Roques, Sta. Margalida, M. Blanes i Plaça Conquistador.

V TROBADA DE BANDES

La nostra banda de música Verge de Sant Salvador ha assistit aquest passat diumenge, dia 26, a la V Trobada de Bandes a Porreres. Per cert, l'hem vista augmentada aquestes festes de Sant Antoni amb elements joves fins a un nombre de 32 músics. Endavant i que no decaigui. Per cert, hem de dir que aquestes festes ha estrenat "estandard" regalat pel nostre escultor P. Pujol.

CONFERÈNCIA

Amb el tema "Cucs i pois" tengué lloc el passat dimarts, dia 14, al local del Centre Social, organitzat per l'SMOE, dins el cicle dedicat a la SALUT A L'ESCOLA, la conferència pronunciada pel nostre metge D. Bartomeu Barceló.

El públic fou nombrós i molt interessat pel tema que, malgrat el títol, no deixa de ser preocupant per la nostra societat i a veure si es pot erradicar d'una vegada per a sempre dels nostres infants.

Anim als organitzadors i endavant amb aquests cursets de medicina preventiva.

Els horaris dels següents:

El dijous llarder a les 20 hores.
El diumenge a les 17 hores.
El dimarts a les 20 hores.

Al final de la rua del dimarts, hi haurà refresc per a tothom a la plaça nova.

XERRIM XERRAM

I QUE NO CANTAREU molt per Sant Antoni?

Aquests dies en senten de tot color.

¡Ai si En Carrero alçàs s'ull! (el ojo).

Llàstima des mal temps. Es veu que Sant Antoni i es sant des ploure no s'enten gens. Esperam que d'aquí a l'any qui ve hagin fet ses paus.

Però malgrat sa brusca -llàstima no fos sa de s'abril- tot hom aguantà ferme. És que gent com sa d'Artà no se'n passeja.

Ara de ses festes de s'hivern només queden es "darrers dies". I a veure si els aprofitam bé, perquè enguany són com de "Nadal a Sant Esteve". És que no hi ha dret! Quatre setmanes de corema i tan poc carnaval. Si ens deixaven fer a noltros es calendari...

PAREIX QUE S'HA FET ES MIRACLE.

Es futbol segueix envant malgrat tot el que s'ha dit. Ho han agafat un grapat de futbolers que se n'enten i tot segueix envant. Enhorabona a tots.

¡Ara només faltaria que s'equip quedàs a darrera! Així que a fer es cap viu tots els jugadors.

HI HA HAGUT MOLT DE RUBUMBORI amb l'agafada de droga dins Artà.

Es diaris deien de si n'havien trobat 700 grams a una casa del poble. També diuen que hi ha gent mesclada que podria fer molt de mal als nostres joves. Es hora de que castiguin els responsables, ja que si no, prest tendrem aquí "Chicago".

Groc i Negre...

CANVI DE CONCEJAL D'A.P.

Per dimissió del concejal d'A.P. Joan Cladera Massanet, pareix que el nostre Consistori compta amb la presència d'un nou edil en la persona de Joan Sureda, encara que, per llista electoral, tocava a n'En Tòfol Ferrer. Enhorabona i que tengui encert en la seva tasca.

La rua infantil es farà el dijous llarder, sortint de la plaça de l'Ajuntament a les 15 hores.

A aquesta rua hi prenen part tots els allots dels tres col·legis d'EGB d'Artà.

Ara fa 25 anys

BELLPUIG, 5 de enero de 1961, nº 13.

* De SILUETA DEL MES DE DICIEMBRE, entresacamos el elogio que hace ELECO del "...feliz desarrollo de nuestro periódico "BELLPUIG" que con la caída de la última hoja del calendario cumple el jubileoso PRIMER ANIVERSARIO de su vida...".

También resalta la abundancia de agua que ha caído durante el mes de diciembre y que "...al más mínimo amago de temporal, la luz eléctrica claudicó en forma de apagones... posibilidad que creíamos remota dada la reciente instalación de la nueva red...".

Nada tocó a Artà en la Lotería Nacional, así que "...todo se derrumbó y se desvanecieron nuestras esperanzas el mismo día 22...".

* En VOCES AUTORIZADAS, Santiago entrevista al Rdo. D. Mateo Galmés, Ecnomo de Artà y director del "BELLPUIG", al cual se le pregunta:

"-"Bellpuig" conmemora hoy su primer aniversario. ¿Ha cumplido su objetivo?

-Lo ha cumplido plenamente. El número de suscriptores y la grata acogida que de propios y extraños ha recibido, lo atestiguan claramente".

Aprovechando la entrevista se le pregunta a D. Mateo sobre el tema "Centro Social" a lo que responde: "El objetivo o misión del Centro Social es, como sabiamente dicen sus Bases Fundacionales: "el mejoramiento moral y religioso-cultural de los habitantes de Artà, especialmente de las clases modestas y laboriosas". Además de eso se habla también a lo largo de la entrevista de la humildad del Camerino de la Virgen de S. Salvador y también de la iluminación de la escalera al Santuario, a lo que responde: "...no es prudente realizar tantas obras al mismo tiempo. Una vez terminadas las del Centro, podríamos emprender su iluminación...". También se habla de la Cofradía de penitentes "Virgen de S. Salvador" y de las colonias veraniegas, entre otras cosas.

REIS — 86

Seguint, com cada any, la festa dels Reis, hem volgut que enguany sortís més lluida i per això hem fet l'esforç de que cada al·lot tengués el seu propi regal a ca seva.

Apart de la festa del dissabte del Reis, hem mantingut les altres activitats que anys passats hem anat realitzant a la plaça del mercat de 13'00 a 17'00 hores. Els al·lots han estat més que en les altres ocasions i de cada vegada hi posen més il·lusió. Hem treballat amb plastilina, tela, arròs, sopa, fusta, etc., fent cada curs una feina distinta segons les seves possibilitats. Aquests treballs han estat donats als seus pares com obsequi dels Reis per part dels seus fills. Esperam tots noltros que vos

hagin agradat. Com també esperam que els Reis hagin arribat a ca vostra.

Deixant d'una banda la feina que nosaltres hem fet, voldríem donar les gràcies a l'Ajuntament per la seva patrocinació i subvenció, com també a la col·laboració de l'Església i del Convent per la seva ajuda amb el material utilitzat, que ha estat distint en cada un dels cassos. Desitjam que l'any que ve i que de cada any surti una festa molt millor, ja que hi pren part tot el poble i és per a tot Artà. A ell i a tots vltros: Molts d'anys! i sobre-tot, que els Reis vos hagin duit un bon any 1986.

Grup de joves
amics dels al·lots

adéu al "gallito d'Artà" MORÍ EN FLAQUER

El passat diumenge, 19 de gener, D. Bartomeu Flaquer Carrió, "el gallito de Artà", com li agradava que l'anomenassin, ens va deixar. Tenia 73 anys i darrerament vivia a Ciutat. Artà i Mallorca sencera perden un gran esportista, un home que duia el ciclisme dins la sang, a part de les seves primeríssimes aficions al futbol i a la boxa. Començà l'any 26, amb 13 anys, la seva carrera ciclista a Sant Llorenç empantant a punts en el primer lloc. Aquest primer bateig, la carrera de puntuació, presidirà tota la seva vida esportista, triomfant en aquesta modalitat, així com a americanes i persecució, comprenent que les carreres de fons no eren per ell, no tenint sort com a "stayer". Ell era un corredor assenyat que estudiava cada carrera, al contrari, animós, científic i que dossificava el seu esforç metre a metre.

Nombrosos són els seus trofeus, sens anomenar les victòries locals, guanyant el "maillot" de neòfits a les Voltes de Catalunya i València, campió de Balears de fons en carretera, títol que repetí altres vegades, l'any 1936 guanyà el "I Criterium de Ases de Madrid", sis campionats de fons

en pista, sèptim a la maratoni-ana (350 Kms.) Madrid-Llevant, quart en el campionat d'Espanya de fons: 150 kms. contra rellotge, nombrosos títols militars... La seva vida com a corredor actiu durà 20 anys. No va córrer mai a l'estranger puix quan es preparava per participar a la prova francesa del "Criterium del Mediodía" estallà la guerra civil.

Però no just es perd un ciclista, sinó també una gran persona, un amic, que s'emocionava parlant de carreres i de l'esport en general. Era afable, senzill, amic de tertúlies i agraït. Així Tomàs Monserrat escrigué a "ÚLTIMA HORA": "Uno pierde a un amigo. También lo pierde el ciclismo mallorquín. Que nadie se olvide de esto último". Y Joaquín Ma Doménec a "La vida de cada cual" (Biografías deportivas) escriví: "El fue uno de aquellos mosqueteros que dió vida a la frase que aquí, a Mallorca se venía a perder. Siempre pendiente de su público, Bartolomé Flaquer fue uno de los hombres que jamás decepcionaron...".

Descansau en pau, mestre Flaquer.

Gabriel Tomàs i Gili

EL TUTOR Y SUS

FUNCIONES

Se le da el nombre de tutor al maestro que en un curso se ocupa, no sólo de las asignaturas que le corresponden, sino (y más importante) de conocer profundamente la realidad de sus alumnos, de todas sus inquietudes y de la problemática que a ellos les afecta.

Aunque todos los cursos de E.G.B., B.U.P. y F.P. tienen su tutor correspondiente, es en aquellos cursos en los que los alumnos cuentan con una serie de profesores, en los que el tutor cumple unas funciones que le son características. Con él, la relación ha de ser más intensa y el conocimiento más profundo.

Las funciones del tutor son:

- Conocer a los alumnos.
- Informarles.
- Animarles.
- Enseñarles a actuar ante situaciones que escapen al ámbito de lo puramente académico.

Otra importante función de un tutor, es la de ser intermediario entre los alumnos y el resto de los profesores que se reparten con él las tareas académicas. Dichos profesores es al tutor al que han de dirigirse siempre que surja un problema de tipo individual o de grupo.

Dentro de estas funciones que le son propias, está la de tener una relación y un conocimiento exacto del entorno familiar y social en el que se desarrolla la vida del alumno. La relación con la familia ha de ser constante. El tutor ha de tenerlos informados de todo aquello que pueda representar un beneficio para el alumno. Los padres tienen derecho a ser informados, pero además tienen la obligación de informarse, teniendo frecuentes entrevistas con el tutor de sus hijos.

Estas entrevistas se han de desarrollar, siempre que sea posible, en un clima de cordialidad y relajamiento. Algo que no se ha de olvidar es que, ambos, padres y tutor, tienen una empresa común: ayudar al hijo, en un caso, alumno en otro, a que pueda convertirse en una persona.

Mª Pilar Lucas

PLANA D'EDUCACIÓ

INTRODUCCIÓ

Dins l'escola activa, qualsevol manifestació cultural o fet important, vengui d'on vengui, és aprofitat pels professors per fer-ne una activitat i treure-li el suc.

Què més important pels artanencs que la Festa Major, Sant Antoni. Vet aquí, per tant, una mostra del que pot donar de sí aquest fet.

SANT ANTONI

Sant Antoni ha arribat
Comencen els foguerers
I llavors cantarem cançons
fins que el vespre hagi acabat.

Després ve la corralcada
on carrosses han de passar
un premi li han de donar
a la més ben decorada.

Seguem amb la corralcada
que encara hi ha més que dir
qualque somera atenció
que no sap per on partir.

Els cavalls han arribat
m'hi ha que no cluen selles
no corralca cap femella
és ofici molt cursut.

Les festes han acabat
amb un gran divertiment
el poble han netegat
ordre de l'Ajuntament

Janaus Forteza Negre

HA PASSAT SANT ANTONI

I BEN PASSAT PER AIGUA

Amb Sant Antoni es tanquen les festes de l'hivern.

Les festes, i sobretot la de Sant Antoni són un espai del cos, per deixar el mal humor dels impostos, i del quefer de cada dia. Per tant no és d'extranyar que per Sant Antoni es vessi un poc la verinada acumulada durant l'any.

Enguany també ha estat així. La festa de Sant Antoni s'ha celebrada a Artà amb molta d'alegria i el desenfadament de sempre.

Intentarem per tant donar una petita pinzellada del que ha passat durant els dies de festa. Com a pròlec, dues exposicions s'inauguraren ja el dia 11. Una a La Caixa, on En Joan Sarassate ens oferí les seves darreres obres amb acer inoxidable. Amb mitja hora de diferència es va fer l'altra. Aquesta a la boutique Vora Vora, on l'expositor fou En Renato Roldán, germà del superior del convent, essent les seves obres uns ben lograts dibuixos i pintures amb estil abstracte.

I passant a la festa, direm que la víspera és sense dubte el dia més mogut. El dematí ja sortiren els dimonis amb l'Obreria a fer la capta pel poble, acompanyats de la música i de l'agrupació "Artà balla i canta", recorreguent els carrers i places del nostre poble, cridant a la gent a fer festa.

Al vespre, sortiren de Ca l'Obrer (enguany l'Amo En Jaume Gil) per anar a les Completes, fent comitiva l'o-

breria, música, dimonis i poble en general, ja que de cada any agafa més força aquesta funció en la que tothom canta les gloses del Sant. A la sortida, es rendí visita als foguerons, on els dimonis feren l'acostumada ballada, al so d'aquest vals meravellós que és sa tonada de Sant Antoni.

I què podem dir de la vetlada? Molt de truí i festa. Molts de foguerons on la gent s'atura i menja coca i vi, cantant les cançons pròpies de la festa, i d'altres que s'inventa la gent, però sempre amb la tonada de Sant Antoni, i que tampoc s'ofén a ningú, perquè aquest vespre tot està permès. Moltes coses que es canten i diuen, de tot l'any no es tornen repetir. Aquest vespre la gent vetla fins més allà de la mitja nit, guardant el fogueró, fins que

els tions és fan caliu i la cendra vola amb l'aire fresc de la nit.

El sen demà, festa del Sant, de bon matí els estols de bestiar començaren a donar voltes, però enguany no convidava el temps. Va néixer el dia bruscós, i malgrat no fes gran cosa, si arribava a sa pell des qui montaven el bestiar, ataviats només amb la camia, mocador al coll i la faixa per la cintura. Però la gent acudí i seguiren envoltant fins que al moment de les beneïdes, augmentà la brusca fins a obligar a la gent a guardar-se als portals i cases, però els participants a la cavalcada seguiren les voltes, desafiant el temps, amb una valentia que digué molt al seu favor. Abans de començar les beneïdes, En Pere Pujol feu l'obsequi d'un estandart a la Banda Municipal d'Artà, gest que demostra el seu entusiasme per la cultura. Es clar que no resultaren les beneïdes com els altres anys, però així i tot la festa es celebrà. Després s'omplí l'Església per celebrar l'Ofici, presidit per l'ex-obrer Mn. Antoni Gili, el qual glosà al Sant, ressaltant el bon quefer de l'Obreria, que enguany compleix els 300 anys de la seva constitució dins Artà. A l'entremig es ballà l'Oferta per unes colles de l'agrupació "Esclafits i Castanyetes", acompanyats per un grup de Menorca que es volgué sumar a la festa.

A la sortida, autoritats, Obreria, dimonis i poble, es dirigiren a la casa del trui, on es va fer la darrera ballada, es va cantar l'argument, refrescàrem i ens donàrem mútuament els molts d'anys.

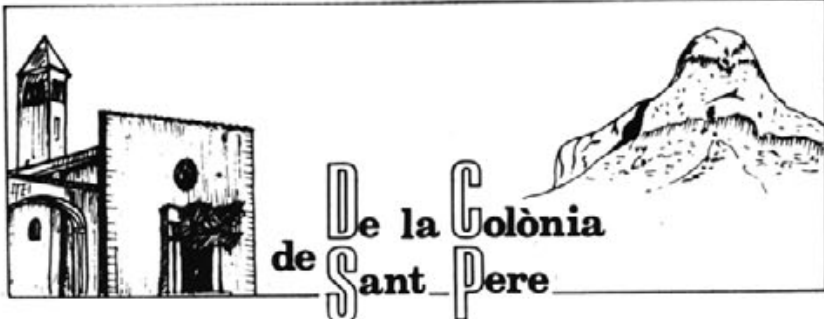
El capvespre, a l'Església, es celebrà un concert, a càrrec de l'Orfeó Artanenc, que ens va delectar amb la seva magnífica actuació, per la que foren llargament aplaudits pels nombrosos assistents.

A la nit, i a la plaça del mercat, es celebrà una actuació de "Artà balla i canta", seguit d'un bon ball obert.

I per acabar les festes de Sant Antoni, el dissabte horabaixa, organitzat per "Esclafits i Castanyetes", es celebrà una mostra a la plaça del mercat per uns quants grups folklòrics de Mallorca. Així acabà la festa de Sant Antoni a Artà. Una festa molt arrelada dins el nostre poble, i que de cada any és més participada, fent que els artanencs ens sentiguem més units, malgrat el mal temps, les bombetes, (manco de cada any) i qualque al·lotell que per beure un poc de demés acaba amb més "alegria" que de costum.

Salut i molts d'anys.

Guibis

FESTES ANIMADES

Si hagués de posar un qualificatiu a les passades festes diria que han estat molt animades, començant per les Matines de Nadal i acabant amb les beneïdes de Sant Antoni.

Com els anys anteriors, per les festes tingué lloc una exposició de dibuixos infantils amb tema nadalenc, exposició organitzada pel Centre Cultural, i a la que hi prengueren part bon nombre de nins i nines. Aquests foren els que obtingueren el primer premi: Miquel Martí (de 11 a 18 anys), Bàrbara Sansó (de 8 a 12), Neus Torres (de 5 a 8 anys), Jessica Frau (de 3 a 5 anys).

Els Reis vingueren carregats de joguets i de il·lusions pels petits i pels grans, conservant-se el bon costum de les sorpreses.

La Jinkama del dia del Reis capvespre congregà un bon grapat d'al·lots que recorregueren el poble de punta a punta, una vegada per a comptar els tamarells del passeig de la mar, una altra cercant tres fulles de nisperer, etc. Fou un capvespre alegre i divertit.

Els vint foguerons del dissabte de Sant Antoni i la gran afluència de públic són una prova evident que la gent disfruta de la bulla i la bauxa. Naturalment no hi mancaren

les cançons i glosats, molts d'ells referits enguany al tema de les contribucions especials per la instal·lació de l'enllumenat públic.

Molt concorregudes -suposam que el bon temps hi va influir- foren les beneïdes; llàstima, això sí, de la poca participació de carrosses. Anys enrere n'hi havia més. Esperam que l'Obreria animi a la gent a fi que l'any que ve hi hagi més participació. I ja per acabar, un consell als de l'obreria: Seria d'agrair que el proper any el Programa de la festa fos en la nostra llengua. La popularitat del Sant ho requereix, -a més de molts altres motius. Si no, ja sabeu que vos exposau a que, com enguany, vos facin cançons.

Andreu Genovart

CLUB TERCERA EDAD

Tema actual de conversación en este tranquilo rincón mallorquín es la fundación de una Sección de la Tercera Edad dentro del Centro Cultural San Pedro.

Con esta organización, se pretende conseguir un ambiente de cariño, comprensión, calor humano, compañerismo

(passa a plana 11)

Cartes al director

LA TELEFÓNICA, PER RIURE

Sr. Director:

Esper tenguí l'amabilitat de publicar la següent. Gràcies per endavant.

Escric aquesta carta, de per riure, perquè totes les vegades que ho he fet seriosament tractant el tema de la "Intocable Telefónica", ha estat com que fer retres dins l'aigua o "rentar es cap a s'ase i perdre es lleixiu". I si no, ja em direu si no fa rialles que un servidor -aprenent de periodista- hagi escrit a diaris, periòdics i revistes des de l'any 1974 sol·licitant l'atenció de la Telefónica envers un poble anomenat Colonia de Sant Pere, si avui, al 1986, aquest poble continua sense telefon.

¿No fa riure el fet que et parlin per activa, passiva i perifràstica de la nostra condició d'europèus quan a un poble de Mallorca, de la cosmopolita Mallorca, vivim com a terçermundistes sense poder emprar aquest mitjà de comunicació -avui també eina de treball- que és el telèfon?

¿No hi ha per esclafir de rialles quan un veu que les paraules que un servidor vaig publicar als diaris el 2-1-83 no han perdut ni mica de força? Perquè els lectors puguin jutjar reproduïsc un paràgraf del que vaig escriure a la data esmentada: "Allà per el any 78, la Compañía Telefónica dijo que había posibilidades de que en el 80 se pusiera el servicio telefónico automático. En el 80 se nos prometió, de palabra, claro, que este entraría en funcionamiento en el 82, ahora se me ha dicho a mí personalmente, que MADRID tenía previsto en el 85 poner este servicio".

¿No és motiu per a riure que les raons presentades al mes de setembre pel Sr. Torralba explicant la demora de l'entrada en funcionament del telèfon siguin exactament les aduïdes al gener del 83 pel Sr. Alejandro Santamaría, Jefe regional de la Telefónica a Balears, que son entre altres, "la adquisición de un solar, la construcción de un edificio y el montaje de una central automática con su red de cables y conexiones exteriores"?

¿No fa rialles que Telefónica a la primavera i estiu passats començàs la instal·lació de la línia, cables i fils, obrís carrers, sembràs de pals mal plantats el poble sencer i en un obrir i tancar d'ulls desapareguessin tots els operaris (deixant a mitges les instal·lacions) sense que s'hagi sabut res més d'ells?

¿No fa gràcia que de les cartes que envia la Compañía Telefónica als futurs abonats que han sol·licitat el telèfon, les primeres diguin; esperam que poguem atendre la seva petició "en el segundo semestre del 85", altres "en el primer semestre del 86", i unes terceres, les més recents, "en el segundo semestre del 86"?

Podria seguir contant-vos altres fets i situacions de per riure, però no seguire, al manco per avui, no sigui cosa que vos esbutzeu, perquè la serietat de la Telefónica és per a morir-se de rialles.

Andreu Genovart Orell

curiositats

¿Qué le parece este nombre? Puede que algún incrédulo necesite la regla para comprobar que las letras no están dislocadas.

G.A.T. 820 Telex 69565 VGOR E

Calle Binicarella, 12 - ☎ 585515/52 - CALA MILLOR
Carretera Cala Agulla, 19 - ☎ 564017 - CALA RATJADA

ESPECIAL NIEVE

PIRINEO CATALAN-ARAGONES
Fin de semana 13.250
1 semana 22.250

SIERRA NEVADA. 7 noches
Avión + Hotel A / D. 36.500

MINI TOURS MARRUECOS
6 días. M/P, H xxxx 36.000

CANARIAS. 5 días. Apart.
2 llaves. A/D 28.500

CIRCUITO "Toda Andalucía"
12 días. P/C 27.900

FIN DE SEMANA en LISBOA
Hotel xxx. Traslados.
Avión desde Palma 37.400

CARNAVALES DE RIO DE JANEIRO
Del 05 al 17 de Feb. 178.450

CUBA ALEGRE. 10 días en P/C 120.500

PUENTE DE SEMANA SANTA en VENECIA
Del 27/03 al 31/03/86
Avión + Traslados + Hotel 1ª M/P 39.000

CHARTER NACIONAL

MADRID 5.900
GRANADA 8.500
SANTIAGO 10.000
CANARIAS 15.000

CHARTER INTERNACIONAL

LONDRES 18.300
AMSTERDAM 31.000
PARIS 29.000

VUELOS INTERCONTINENTALES

EL CAIRO 87.100
BUENOS AIRES 130.550
NEW YORK 58.500
RIO DE JANEIRO 131.150

PARA OTROS DESTINOS,
CONSULTENOS SIN COMPROMISO

AFEGITÓ ESPURNADÍS A SARASSATE

Hauríem d'esclarir la nostra parentesca. Vós sou un tir i servidor un palperoi consumat.

Quina trengolada de paraules amollau, Déu meu! En aquesta terra no hi ha ningú capaç d'analitzar la vostra dinàmica, la qual llei biològica pertany a una galàxia desconeguda pels homes. De fet, Sant Pere està assustat trenta anys abans d'anar a veure'l. Si la vitalitat i les argücies que emprau per enganyar al món s'embotellassin, el Mercat Comú ens seria petit. Teniu la sort d'esser un setantí de quinze anys.

A semblança de Jesucrist, posseiu el do de la ubiqüitat. Ni la boira tresca tant com vós. A mí, personalment, quan em demanen: "Saps el teu germà per on capleva?" Acostum a dir: "Amb el vent".

Degut a que som llec en la matèria, no puc jutjar la vostra obra. Ara bé, si enlloc d'escultures d'acer, fessiu gargots o llaunetes, aquestes menuderies, naturalment, s'esdevendrien en joells d'art. Malgrat tot, reconesc que sou l'Hefest del segle vint.

Heu pensat alguna vegada en el magnetisme de la sang que és pròpia? De pensar-ho, veurieu que el nostre codi genètic, d'immaculat, està per sobre el perdó, perquè així ho volgué l'Altíssim mitjançant el conducte d'En Tomeu Violí i Na Joana Aina Caneta.

Una fraternal i genuïna abraçada.

DUES EXPOSICIONS

Dues exposicions honraren enguany la festa de Sant Antoni.

Inaugurades les dues el mateix dia 11 a l'horabaixa, solament amb mitja hora de diferència. La primera fou la d'En Joan Sarassate a la Caixa de Pensions, i la presentació fou a càrrec d'En Serafí Guiscafrè el qual breument elogià les obres sempre inèdites del nostre escultor.

A continuació reproduïm els troços més rellevants que un diari nacional publicà a rel d'una exposició que En Sarassate va fer a Suècia l'any passat.

"Joan Sarassate nació con los dones de la creatividad y la intuición que sólo reciben los elegidos. Sus manos de herrero saben responder al difícil arte y saber donde domina la artesanía.

Sarassate hace volumen donde no hay superficie y al contrario. No hay duda de que ha triunfado plenamente al conseguir hacer fecunda la causa que le inspiró la dinámica de su martillo o lima. Su escultura grita callados silencios casi legendarios. Algunas de sus obras como sus "Fraile", "Copas de más" y "Músico virtuoso" logran llegar al cauce de lo sublime sin que desmerezca el resto de sus obras.

Domina el clasicismo, pero lo que acentúa el brillo de su trabajo es su inspiración personal. Sarassate es un autodidacta por excelencia, que crea vida y movimiento en cuanto modela.

Abandonamos la exposición convencidos de que acabamos de hallar un hombre que muestra lo extenso y profundo de su bondad, mediante cada una de sus obras. Esperamos encontrarlo de nuevo en el curso del próximo verano en Gottenburgo.

Estokolmo, 12 de junio de 1985.

F. Mora

A la boutique Vora Vora, va esser En Renato Roldán el que ens oferí per primera vegada els seus dibuixos i pintures.

La presentació la va fer el seu germà Antoni Roldán, superior del Convent dels Franciscans. Amb poques paraules, però encertades, ens presentà l'artista i les seves obres, de tipus abstracte, cosa poc coneguda a Artà, però que demostra una inquietud del seu autor, i que fa que s'hagi de penetrar dins el seu interior per poder valuar bé les dites obres.

Enhorabona, idò, a Renato, esperant poder admirar en altres ocasions les seves qualitats com artista.

SERMÓ HISTÒRIC

PRONUNCIAT PER M^r. A. GILI EN MOTIU DEL 3er. CENTENARI DE L'OBREERIA.

17 de gener de 1986.

"Assistiu a lo elogi
del Sant que hem de venerar"

¿Qui era Sant Antoni?

Tenia poc més de vint anys quan, en una funció litúrgica va sentir proclamar: "Si vols ser perfecte..., vés, ven el que tens" ...Poc després sentí proclamar: "No vos preocupeu pel dia de demà..." Definitivament, Antoni se sentí duit a menar una vida retirada i ascètica, cosa que féu allunyant-se cada vegada més del seu poble.

Es interessant recordar que això succeïa tot just en la prehistòria del monaquisme. El sistema de vida escollit per Antoni fou l'anacoretic, però durant els vuitanta i més anys que l'observà no perdé el contacte amb l'Església; fins va retornar a Alexandria un parell de vegades -la primera per tal d'enfortir els cristians en la persecució de Maximí Daia-. A més, el seu renom de santedat atragué continuament cristians de tot arreu de l'Orient: monjos, pelegrins, malalts; també sacerdots i bisbes, que venien a aconsellar-se. Fins l'Emperador Constantí i els seus fills tingueren interès de mantenir correspondència amb el solitari; i Antoni tolerà deixebles entorn seu. Diverses vegades el visità el metropolità alexandrí; és curiós veure amb quina minuciositat una persona com sant Atanasi, s'ocupà de les coses del anacoreta i de les seves intimitats. Atanasi aconseguí que Antoni anàs a Alexandria, vers el final de la seva vida, a fi d'exhortar els cristians a mantenir la fe de Nicea: el bisbe d'Alexandria sabia que ningú, com el solitari, podia influir en el poble fidel.

Antoni morí als cent cinc anys d'edat, vers el 356. Per la seva voluntat expressa, va ser enterrat en un lloc secret; el sepulcre no va ser descobert sinó sota Justiniana, l'any 561; les despulles passaren a Alexandria i a Constantinoble; una relíquia insigne anà a França.

Antoni és el monjo més il·lustre de l'Església antiga. Sense ser un fundador ni haver escrit cap regla, ha exercit una influència incommensurable, explicable, en part, pel sistema de vida adoptat per ell i, en part, pel seu caràcter i per l'atracció personal. Com a prova de la universalitat i de la intensitat d'aquesta influència, recordem només la impressió que la figura d'Antoni causà en Sant Agustí, el qual la conegué a través dels cristians de Tréveris.

Sant Antoni ha fruit sempre d'una gran veneració la qual ha revestit moltes formes. Nosaltres el vèneram, també, com a patró dels animals domèstics i solem veure'l representat acompanyat d'un porc.

L'Església que guardava les relíquies de Sant Antoni, a França, començà a denominar-se Sant Antoni de Viana i així també serà conegut aquest Sant, encara que nasqués a Coma, llogaret egipci.

¿Com és que Mallorca i Artà
veneren Sant Antoni?

L'any següent de la conquesta de Mallorca s'establien ja els Hospitalaris de Sant Antoni, o simplement, frares antonians, convertint en Hospital les cases que aconseguiren del Rei en el carrer de la Síquia, avui, de Sant Miquel.

Molts foren els privilegis i distincions que els Reis de Mallorca concediren al convent i hospital de Sant Antoni. Entre tantes gràcies es compta la llicència de poder captar per tota l'illa.

Una de les seves tasques fou la instal·lació de capelles als dinstints temples parroquials de Mallorca. El temple parroquial d'Artà no en fou una excepció, ja que consta ben documentalment que ja existia en el segle XIV una capella dedicada a Sant Antoni de Viana on un membre de la importantíssima família Forn hi instituí un benefici eclesiàstic vinculat damunt la seva alqueria, anomenada Salma. Emperò aquesta capella estaria baix la immediata custòdia i cura dels mateixos frares antonians de Ciutat.

Aquesta capella comptava, semblantment, amb la confraria de Sant Antoni de Viana. A aquesta confraria, l'any 1476, -és un cas ben pintoresc- hi deixà 10 sous En Pere de Viana, un mercer o botiguer foraster, habitant d'Artà, quan fa testament. Tal volta En Pere de Viana, instal·lat a Artà, de ben petit havia visitat, moltes vegades, les relíquies venerades de Sant Antoni de Viana i a l'hora de fer testament, li deixa aquesta recordança.

També es feien les acaptes. Devers l'any 1457 "un toís de Sant Antoni" és comprat per unir-lo a la barquera de moltons i toissos de la possessió de Bellpuig. ¿Es creuria que mesclar anyells procedents de l'acapte de Sant Antoni era un signe de bona anyada?

Emperò la capella, la confraria, la festa, les acaptes estarien baix la immediata cura i visió dels frares antonians.

Però arribà, sortosament, l'any 1686. Dia 2 d'abril d'aquest any, Fra Francesc Llinàs, nadiu d'Artà, de la família Llinàs de Ca'n Prim, President de la Casa i Hospital de Sant Antoni de Viana i de Pàdua de Ciutat, Bartomeu Mir, Miquel Moranta i Josep Borràs, tots preveres i canonges reglars de l'hàbit de Sant Antoni de Viana, fan gràcia de l'administració i bon govern de la Capella de Sant Antoni de Viana de l'església parroquial d'Artà a favor del Molt Rd. Bartomeu Pons, prevere, vicari perpetu i dels honorables pagesos i traginiers de la mateixa vila, donant-los permís, facultat i llicència de replegar les almoines que faran els moradors de la vila i del seu terme a St. Antoni, tot per l'augment de la devoció d'aquest Sant, baix diversos pactes, que, en part, fins el dia d'avui es conserven.

Una de les obligacions serà el pagament anual de 15 lliures a la Casa i Hospital de St. Antoni de Ciutat i de pagar allò que resta del penó fet als anys passats.

Els dos primers obrers són els honorables Miquel Morei i Antoni Blanes, àlies Patró, traginier de la vila d'Artà.

Racó del poeta

"VENT DE TERRA"

*Vent de terra que espolsa la
d'una vida que t'allibera ribera
de l'aroma de la mort
que rodeja cada dia
i fa ja un tuf ben fort.*

*En arribar a l'altra vorera
caminaràs ben ajupit
pareixeràs un ropit
que s'espolsa la rovada
que li banya la pitera.*

*Allà d'açà de cada nit
sentiràs un altre crit
d'esperança o de trist
d'enyorança o de rencor
però mai no quedis ensopit
amb imatges tristes
que la vida te pugui dar.*

*Mai no deixis de cridar
si te coven les ferides.*

*Mai no arribis misses dites
a on hagis d'arribar.*

*Mai no te fïis de les fites
que altres hagin de posar.*

*Si hem d'arribar hem d'arribar,
que l'altre vorera mos espera.
El que mos ha de passar
no hem d'intentar canviar,
que està escrit de sempre
i si sempre és aprop o enfora
no hem d'intentar esbrinar...*

Joan F. Servera

[ve de plana 7]

y distracciones entre los que lucharon durante su vida activa, para criar, mantener y educar a los que actualmente están en el apogeo de su existencia, llamados jóvenes, que llevan ahora la carga de la actividad económica de la zona, por haber relevado a sus progenitores.

Para alcanzar metas propuestas, el Consell Insular hizo un donativo destinado al acondicionamiento del local, desde el cual se empezaría a actuar, y el Bar Centro, como factor moral y delicadeza hacia los llamados "vejetes", se comprometía a hacer un descuento de cinco pesetas a los de la Tercera Edad, que, exhibiendo el correspondiente carnet, lo solicitaran. Es de suponer serían muy pocos, si bien tendrían la satisfacción de saber que se les tenía esta deferencia.

Pues bien, por medio de estas líneas quiero hacer saber que esa deferencia ya no existe, pues se me ha dicho que unos jóvenes, buenos clientes del Bar, han chantajeado a la dueña diciéndole que si descontaban ese dedito a los abuelos ellos no volverían a pisar el Centro y les perderían como clientes.

Ante esta perspectiva, los dueños, por el miedo de perder consumidores, han retirado la concesión del pequeño descuento.

No culpo en absoluto a los que se ganan la vida atendiendo al público desde el mostrador de que traten de evitar pérdidas por huida de clientela, pero sí me extraña que gente joven tenga tan poca deferencia hacia sus mayores. ¿Qué ganan con ello?

Sirva este comentario como descargo de conciencia por haber engañado con mis charlas a los que se han acogido a la Sección; les pido perdón por ello, pero tengo la satisfacción moral de pensar que no pude hacer nada para evitar el contratiempo. Siempre obré de buena fe y con deseos de hacer el mayor bien posible a los que ya lucharon suficientemente en la vida, y pienso, además, que este pequeño bache, surgido de improviso, no enfriará los ánimos de los que, sin ningún afán de lucro, tanto calor han puesto en la empresa, que, sin lugar a dudas, llevaremos a buen término para bien de los mayores de esta población.

José Cantó Planisi

Els obrers d'Artà, passant el temps, elegiren també els obrers de St. Antoni de Capdepera i Son Servera.

Així l'any 1692, els obrers Cristòfol Flaquer i Antoni Gili fan gràcia i donen l'administració i bon govern de la capella de St. Antoni de Viana de l'església Reial del Castell de Capdepera a favor del vicari de dita església Mn. Jaume Arbona i dels honorables pagesos i traguers de dit lloc. Foren elegits clavaris de Capdepera els honorables Bartomeu Melis, Barbatxo, i Antoni Moll Porro.

Igualment, l'any 1698, Pere Sard i Joan Català, fan la mateixa concessió a Mn. Bartomeu Servera, capellà de Son Servera, i als honorables pagesos i traguers del dit lloc. Foren elegits clavaris Salvador Servera, Comparet, i Pere Lliteres.

Els clavaris de Capdepera pagaran a la confraria de St. Antoni d'Artà la quantitat anual de 4 lliures i els de Son Servera 5 lliures per ajudar a pagar als d'Artà el cànon anual de 15 lliures.

Aquesta obreria, amb la incorporació de molts de membres de les famílies de la nostra pagesia, s'ha conservada i per tant també la festa.

Per tenir la llista completa de tots els obrers en falten només unes desenes d'anys del segle XIX.

Emperò en la segona meitat d'aquest mateix segle apareix, devers l'any 1860, l'honor Antoni Cursach Tous, com obrer de Sant Antoni, amb característiques molt singulars. Apareix en solitari en durada vitalícia, dins la família.

A la seva mort, els seus dos fills Antoni i Miquel Cursach Gili seran els seus successors dins l'Obreria. Quan el primer, Antoni Cursach Gili, se n'anà de pagès a Santa Cirga, passà l'Obreria en mans de l'Amo En Tomeu Esteve Gili de Carroça. A aquest succeí l'Amo En Joan Sard Cursach i a aquest l'Amo En Jaume Gil Ginard.

A la mort de Miquel Cursach Gili entrà dins l'Obreria el seu fill Antoni Cursach Llaneres al qual succeí, fa més de 50 anys, el seu fill Miquel Cursach Sancho que, als seus 93 anys, encara honra la festa amb la seva presència.

¿Com hem de celebrar la festa?

El present és una mestrança de records i d'esperances. Som cristians i per tant duim la festa fins a l'altar -a l'Eucaristia- moments de privilegi i de plenitud per tots els cristians. Continuem fent festa i duent-la fins a l'altar. Emperò l'hem de retornar a ca nostra, a dins els nostros ambients per tot arreu, mostrant la cara d'aquells que es senten salvats per Jesús.

**I, ara, per acabar,
diguem: Visca Sant Antoni!**

ESPORTS

ARTÀ 1 C. PAGUERA 1
XILVAR 0 ARTÀ 0

Comentari

El partit contra el CADE no va sortir com esperaven els aficionats, ja que aquest equip no és dels punters dins la categoria.

I com quasi sempre, ens toca sofrir. Marcaren primer els visitants i a la primera part, anant al descans amb un 0-1 preocupant. Aquest primer

temps l'Artà no va anar molt conjuntat i va fer poques ocasions de gol.

El segon temps va canviar el decorat. L'equip local dominà quasi tot el temps al Cade, però la mala sort ens persegueix i solsament es pogué empatar el partit quan ja acabava. També hem de dir que els nostres davanterers tampoc estaren a l'altura de les circumstàncies i desaprofitaren moltes d'ocasions clares de gol.

NOVA EMPENTA AL CLUB

A rel de la darrera assemblea de socis celebrada a Can Matemales, pareix que la directiva s'ha vist reforçada.

Davant el greu problema del nostre futbol, i el pesimisme de la directiva, un grup de socis i bons aficionats, decidiren donar no una mà, sino les dues, per veure de salvar el club.

Sembla que ara s'han donat i es donen bones passes, i que la gent va responent a la cridada d'aquest grup valent i decidit, i si no hi ha novetat tal volta a final de temporada el club de futbol d'Artà pugui acabar amb els problemes resolts.

Enhorabona idò als impulsors (tots sabem el que són), i coratge.

VOLEI

Diumenge, dia 19, el C.V. Sant Salvador va perdre contra el Vilafranca pel resultat de 2-3.

Els tantejos dels sets foren: 12-15 / 14-16 / 16-14 / 15-13 / 9-15. El resultat és representatiu de la campanya que està duguent a terme l'equip aquesta temporada. Els resultats són sempre molt justos, tan en el cas de derrota com en el de victòria (llevat dels enfrontaments contra el Bunyola o La Salle P.I., equips molt superiors). Després, a l'hora de jugar el set definitiu i decisiu, l'enfonsament de l'equip és total i incomprensible (d'aquí que mai s'hagui pogut guanyar un cinquè set).

Ara queden dos partits per acabar la lliga. Diumenge, dia 27, a Na Caragol, el C.V. Sant Salvador rep la visita del líder Bunyola. Encara que no ho paresqui, la oportunitat de jugar un bon volei és òptima, ja que el rival juga molt bé i donarà a la vegada molt de joc.

Nota

El resultat donat de la final del torneig de Nadal entre els equips Escolar i Vilafranca no fou de victòria gabellina sinó al contrari. Guanyaren els vilafranquers per 3-2. Pregam disculpeu l'equivocació. Gràcies.

Gran Barbacoa de Artà Artà·Mallorca

NUEVAMENTE EN ESTE LOCAL,
puede celebrar sus BODAS, BAN-
QUETES Y COMUNIONES.

Tels. 53 74 50
56 22 07

NUEVA DIRECCION

